

POSTANOWIENIE

Dnia 9 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Aleksander Stępkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Dobrowolski

SSN Adam Redzik

w sprawie ze skargi K. M.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w (...) w sprawie
o sygn. akt I ACa (...),

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w (...)
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 9 marca 2022 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Pismem z 5 listopada 2021 r. (data nadania w placówce pocztowej) K. M.,
reprezentowany przez adwokata J. K. , wystąpił za pośrednictwem Sądu
Apelacyjnego w (...) do Sądu Najwyższego ze skargą na naruszenie prawa strony
do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.
Domagał się stwierdzenia przewlekłości postępowania przedkasacyjnego w
sprawie I ACa (...) toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w (...), a nadto: (1)
zobowiązania Sądu Apelacyjnego w (...) do przekazania Sądowi Najwyższemu
skargi kasacyjnej K. i M. M. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) wydanego w
sprawie I ACa (...); (2) uchylenia wszystkich postanowień Sądu Apelacyjnego w [...] wy-
danych po 12 lipca 2021 r. w ww. sprawie; (3) w trybie zabezpieczenia,

uchylenia lub zawieszenia wykonalności tytułów wykonania wyroku w ww. sprawie wydanych stronie pozwanej lub do czasu rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Pismem z 15 lutego 2022 r. reprezentujący Skarb Państwa Prezes Sądu Apelacyjnego w (...) wniósł o oddalenie skargi. W odpowiedzi na skargę, wskazano, że skarga na przewlekłość postępowania nie jest instrumentem merytorycznej oceny decyzji podejmowanych przez sąd w toku procesu, w tym zasadności postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...) z 27 lipca 2021 r. o odrzuceniu skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2018, poz. 75 ze zm., dalej: ustawa o skardze na przewlekłość lub u.s.p.p.) reguluje zasady i tryb wnoszenia oraz rozpoznawania skargi strony, której prawo do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki zostało naruszone na skutek działania lub bezczynności sądu lub prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze (art. 1).

W art. 3 ustawy o skardze na przewlekłość, enumeratywnie wskazano postępowania, w których stronom przysługuje uprawnienie do wniesienia skargi na przewlekłość (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 12 stycznia 2017 r., WSP 2/16; 26 lipca 2019 r., I NSP 79/19). Z przywołanej regulacji należy zatem wywodzić, że w postępowaniach innych niż wymienione w katalogu określonym w art. 3 ustawy o skardze na przewlekłość, stronie nie służy wskazana skarga. W dalszej kolejności wskazać należy, że skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki wnosi się w toku postępowania w sprawie (art. 5 ust. 1 u.s.p.p.), gdyż jej nadrzędnym celem jest zdyscyplinowanie sądu do podjęcia działań zmierzających do zapewniania stronie realizacji prawa do sądu w zakresie rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. Funkcja ta traci rację bytu w odniesieniu do postępowań już zakończonych (zob. postanowienia Sądu

Najwyższego z: 7 stycznia 2020 r., I NSP 171/19; 6 listopada 2019 r., I NSP 150/19 oraz uchwała Sądu Najwyższego z 28 marca 2013 r., III SPZP 1/13).

Zgodnie z art. 8 ust. 2 ww. ustawy, w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania toczącego się na skutek skargi sąd stosuje odpowiednio przepisy o postępowaniu zażaleniowym obowiązujące w postępowaniu, którego skarga dotyczy.

Postępowanie toczące się przed Sądem Apelacyjnym, mające na celu prawidłowe nadanie biegu skardze kasacyjnej, które jest przedmiotem niniejszej skargi, nie jest „sprawą” w rozumieniu ustawy o skardze na przewlekłość. Postępowanie to inicjowane jest wniesieniem skargi kasacyjnej, jednak nie ma ono na celu jej merytorycznego rozpoznania, lecz sprowadza się do czynności formalno-technicznych, wykonywanych przez Sąd Apelacyjny z tej przyczyny właśnie, by sprawnie i szybko nadać sprawie bieg przed właściwym do jej rozpoznania Sądem Najwyższym. Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia i dopiero decyzja Sądu Najwyższego w postaci przyjęcia skargi do rozpoznania skutkuje wszczęciem kolejnego postępowania sądowego objętego gwarancjami z art. 45 Konstytucji RP oraz art. 6 EKPC (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 września 2021 r., I NSP 146/21).

Co więcej, postanowieniem z 27 lipca 2021 r. Sąd Apelacyjny w (...) w sprawie I ACa (...), wobec niewykonania wezwania do usunięcia braków formalnych w sposób prawidłowy, skarga kasacyjna, w związku z którą wniesiono skargę na przewlekłość, została odrzucona (postanowienie zostało uznane za doręczone 14 września 2021 r.). Strony dysponują zatem prawomocnym orzeczeniem sądu II instancji co do istoty i postępowanie jest zakończone. Tym samym, nawet jeśli czynności wykonywane przez Sąd Apelacyjny w związku z wniesieniem skargi kasacyjnej można było uznać za sprawę w rozumieniu ustawy o skardze na przewlekłość, to również wówczas podlegałaby ona odrzuceniu jako złożona nie w toku tego postępowania, ale po jego zakończeniu.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy na podstawie art. 5 ust. 1 u.s.p.p. stosowanego zarówno wprost, jak i *a contrario* oraz art. 398⁶ § 3 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 8 ust. 2 u.s.p.p. odrzucił skargę K. M. na przewlekłość postępowania, jako niedopuszczalną.

